

Avizul Comitetului Economic și Social European privind Comunicarea Comisiei către Consiliu, Parlamentul European, Comitetul Economic și Social și Comitetul Regiunilor „IMM-uri ecologice și competitive — program de sprijinire a întreprinderilor mici și mijlocii în vederea respectării legislației de mediu”

COM(2007) 379 final, SEC(2007) 906, SEC(2007) 907, SEC(2007) 908

(2008/C 211/09)

La 8 octombrie 2007, în conformitate cu articolul 262 din Tratatul de instituire a Comunității Europene, Comisia Europeană a hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la

Comunicarea Comisiei către Consiliu, Parlamentul European, Comitetul Economic și Social și Comitetul Regiunilor „IMM-uri ecologice și competitive — program de sprijinire a întreprinderilor mici și mijlocii în vederea respectării legislației de mediu”.

Secțiunea pentru agricultură, dezvoltare rurală și protecția mediului, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 27 martie 2008. Raportor: dl Chiriaco.

În cea de a 444-a sesiune plenară, care a avut loc la 22 și 23 aprilie 2008 (ședința din 22 aprilie), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 109 voturi pentru, 0 voturi împotriva și 7 abțineri.

1. Concluzii și recomandări

1.1 CESE salută inițiativa Comisiei de instituire a unui program destinat în mod special sprijinirii întreprinderilor mici și mijlocii și microîntreprinderilor în vederea respectării legislației de mediu, ținând seama de complexitatea acesteia și de importanța economică și socială a IMM-urilor în cadrul economiei europene. Cu toate acestea, în acest context, CESE subliniază faptul că trebuie acordată o atenție deosebită microîntreprinderilor, luând în considerare dificultățile structurale care le fac pe acestea mai vulnerabile.

1.2 Conștient de faptul că IMM-urile pot întâmpina dificultăți în a se conforma legislației de mediu, având în vedere complexitatea acesteia, CESE salută elaborarea unor instrumente menite să permită o mai bună înțelegere a ei. Deși, în cursul ultimului deceniu, a sporit atenția acordată aspectului social și mai ales celui de mediu, responsabilitatea socială a întreprinderilor (*Corporate Social Responsibility*) nu este încă percepută de către toate entitățile antreprenoriale ca un factor care antrenează un avantaj competitiv.

1.3 CESE consideră că inițiativa Comisiei de instituire a unui program de sprijinire a IMM-urilor în vederea respectării legislației de mediu reprezintă un prim pas extrem de important.

1.4 CESE consideră că trebuie adoptată o abordare proactivă de către Comisie în ceea ce privește IMM-urile, prin conceperea unui sistem structurat de cooperare a întreprinderilor la nivel teritorial. În acest context, o atenție specială va trebui acordată cooperării transfrontaliere.

1.5 Sunt esențiale în special:

— definirea unicității reglementărilor de mediu, având în vedere complexitatea acestora, uniformizând legislația la nivel național în scopul obținerii unei coerențe juridice sporite;

— simplificarea și ameliorarea cadrului legislativ printre altele printr-o îmbunătățire a calității textelor, din punctul de vedere al simplității și clarității;

— reducerea sarcinilor birocratice și administrative;

— crearea de sisteme sectoriale adaptate de management de mediu, astfel încât acestea să devină mai accesibile IMM-urilor;

— dezvoltarea de competențe, în special prin intermediul organizațiilor IMM-urilor, prin pregătirea unor experți locali care să asigure o asistență profesională IMM-urilor;

— reorganizarea resurselor financiare ale programului, într-un mod mai simplu și mai funcțional;

— îmbunătățirea comunicării și informării, în special în ceea ce privește diseminarea rezultatelor obținute prin bune practici.

2. Sinteza comunicării Comisiei

2.1 Obiectivul comunicării Comisiei este acela de a ajuta întreprinderile mici și mijlocii (IMM) să își utilizeze energia și resursele în mod eficient⁽¹⁾. Această comunicare furnizează așadar un cadru juridic și propune măsuri destinate consolidării politicilor și inițiativelor existente, în conformitate cu caracteristicile specifice ale micilor întreprinderi. În acest scop, Comisia propune elaborarea unui program care să sprijine IMM-urile în aplicarea legislației de mediu. Prin intermediul acestuia, vor putea fi puse la dispoziție resurse financiare destinate unor rețele de sprijin, va fi simplificat accesul la sistemele de management de mediu și va crește gradul de sensibilizare a întreprinderilor în privința chestiunilor de mediu.

⁽¹⁾ COM(2007) 379 final.

2.2 Chiar dacă fiecare întreprindere mică sau mijlocie are maximum 250 de angajați, numărul total al acestor întreprinderi în Uniunea Europeană este de 23 de milioane, ele reprezentând circa 99 % din totalul întreprinderilor și furnizând 57 % din valoarea adăugată a economiei comunitare. Având o contribuție atât de importantă la cifra de afaceri a UE, IMM-urile au un impact considerabil asupra mediului.

2.3 Multe întreprinderi nu conștientizează impactul pe care activitățile lor îl au asupra mediului, cele mai multe dintre acestea considerând că activitățile lor au un impact redus sau nu au nici un impact ecologic. Pe de altă parte, IMM-urile au tendința de a considera că respectă pe deplin legislația în vigoare, atâta vreme cât nu li se atrage atenția. În această situație, activitățile IMM-urilor pot antrena o creștere a riscurilor în ceea ce privește sănătatea și securitatea lucrătorilor și pot constitui, de asemenea, o amenințare considerabilă pentru mediu. În sfârșit, neținând seama în activitățile lor economice de aspectele privitoare la protecția mediului, IMM-urile riscă să piardă avantajele economice legate de o mai bună gestionare a mediului și de eco-inovare.

2.4 Programul propus de Comisie, de sprijinire a întreprinderilor mici și mijlocii și a microîntreprinderilor în vederea respectării legislației de mediu, prevede măsuri menite, pe de o parte, să ajute IMM-urile să reducă pe cât posibil impactul asupra mediului al activităților pe care le desfășoară și, pe de altă parte, să faciliteze respectarea legislației în vigoare. Programul își propune să reducă sarcinile pe care le implică respectarea legislației, prin crearea de instrumente și politici care să integreze cerințele de mediu în centrul activităților IMM-urilor.

2.5 Măsurile prezentate în comunicare prevăd și diseminarea de informații destinate în mod special IMM-urilor, promovarea de rețele de sprijin și activități de pregătire menite să dezvolte competențe la nivel local în materie de mediu.

2.6 Programul va fi finanțat din bugetul LIFE+ (5 milioane EUR pentru perioada 2007-2013), fonduri suplimentare urmând să provină din Programul-cadru pentru competitivitate și inovare (PCI) și din fondurile structurale.

2.7 Un site web privind politica de mediu a UE pentru IMM-uri este deja disponibil în șapte limbi, fiind prevăzută publicarea unor ghiduri pe teme ca performanța energetică, emisiile atmosferice, producerea de deșeuri și evacuarea de substanțe poluante în sol și în apă. De asemenea, va fi publicat un manual care va prezenta noile posibilități de finanțare.

2.8 Noua rețea de sprijin pentru întreprinderi și inovare va participa la punerea în practică a programului, începând cu 2008. Alături de alte rețele de sprijin pentru IMM-uri, aceasta va juca un rol important în transpunerea politicilor comunitare de mediu în măsuri operaționale.

2.9 Documentul de lucru al serviciilor Comisiei anexat comunicării prezintă o selecție de studii de caz și de exemple de bună practică aplicate de IMM-uri în Europa și în lume.

3. Observații generale

3.1 CESE salută programul Comisiei, în special în ceea ce privește recunoașterea importanței și valorii IMM-urilor în societatea europeană.

3.2 În acest context, CESE subliniază importanța deciziei Consiliului European de la Feira, din 20 iunie 2000 ⁽²⁾, și adoptarea Cartei europene pentru întreprinderile mici ⁽³⁾, în care se afirmă că „întreprinderile mici sunt coloana vertebrală a economiei europene” și că acestea „reprezintă o sursă esențială de noi locuri de muncă și o pepinieră a ideilor de afaceri”. Printre prioritățile identificate în Cartă se numără consolidarea creșterii și competitivității întreprinderilor, nu numai la nivel local, ci și în cadrul unei piețe globalizate.

3.3 Evaluarea de impact asupra mediului trebuie să facă obiectul unei gestionări integrate din partea întreprinderilor. În consecință, având în vedere că majoritatea IMM-urilor, și în special întreprinderile mici și microîntreprinderile nu aplică în general o politică de mediu, va fi necesară introducerea unei gestionări de mediu integrate, cu asigurarea menținerii la un nivel minim a sarcinilor administrative.

3.4 Primul pas care trebuie făcut este creșterea nivelului de conștientizare a faptului că astfel de practici nu constituie doar un cost suplimentar sau o constrângere, ci și un instrument capabil să îmbunătățească competitivitatea întreprinderii și să creeze valoare adăugată pe termen lung.

3.5 Întreprinderile care reușesc să supravegheze constant randamentul acestor activități, de exemplu prin intermediul unor sisteme de management de mediu, sunt capabile să mărească numărul parametrilor de gestionare suptuși controlului, integrând într-un singur plan strategic datele de natură economico-financiară și pe cele privind impactul de natură socială și de mediu ⁽⁴⁾. Astfel, pe lângă avantajele economice și de mediu care rezultă dintr-o utilizare eficientă și rațională a resurselor, este menținută siguranța activității, prin modificarea organizării muncii.

3.6 În consecință, CESE împărtășește ideea necesității adoptării unei strategii pe termen lung care să fie pusă în practică rapid de către statele membre.

4. Observații specifice

Observații referitoare la activitățile propuse în planul de acțiune al Comisiei

4.1 Mai buna legiferare din perspectiva elaborării și aplicării politicilor: în acest context, „mai buna legiferare” presupune o mai mare implicare a IMM-urilor în elaborarea politicilor de

⁽²⁾ http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/fr/ec/00200-r1.f0.htm.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/charter/docs/charter_fr.pdf.

⁽⁴⁾ A se vedea „O analiză comparativă a managementului de mediu, performanței și inovării în cazul IMM-urilor și întreprinderilor mai mari, pornind de la baza de date a OCDE”, Julien Labonne, iulie 2006.

mediu și fundamentarea acestora pe studiul bunelor practici care, dacă sunt identificate și diseminate în mod corespunzător, reprezintă un sprijin eficient în punerea în aplicare a legislației de mediu în cel mai eficient mod posibil din punct de vedere economic. Reducerea sarcinilor administrative și birocratice la nivel comunitar, național și regional, ca și creșterea clarității, nu trebuie avute în vedere doar din perspectiva unor eventuale instrumente legislative noi, dar și în raport cu o posibilă revizuire a legislației existente.

4.2 Elaborarea unor sisteme adaptate și mai accesibile de management de mediu: integrarea politicilor de mediu în alegerile strategice, în scopul creșterii economice și inovării, va permite întreprinderilor nu numai să respecte legislația existentă, ci și să experimenteze noi și bune practici care țin cont atât de libera inițiativă, cât și de constrângerile legale, în vederea satisfacerii cerințelor speciale ale micilor întreprinderi și ale microîntreprinderilor. În special, se impune încurajarea adoptării unor sisteme de management de mediu (de tip EMAS sau ISO). În ceea ce privește EMAS (sistemul comunitar de management de mediu și audit — *European Eco-Management Audit Scheme*), acest obiectiv poate fi îndeplinit de exemplu prin introducerea în regulamentele favorabile IMM-urilor, printr-o aplicare care să respecte structura IMM-urilor⁽⁵⁾ și o reducere progresivă a sistemului actual de inspecții și de solicitări de informații din partea întreprinderilor înregistrate. Toate acestea sunt menite să încurajeze IMM-urile să adopte astfel de sisteme, având în vedere că, în prezent, doar în Italia, Germania și Spania se înregistrează în sistem un număr important de întreprinderi. CESE speră ca Comisia să poată ține cont de aceste sugestii, precum și de avizul elaborat de CESE în iulie 2006 în privința schimbărilor climatice și a societății civile⁽⁶⁾, în special în vederea actualei revizuirii a EMAS. În sfârșit, CESE invită Comisia să identifice, în rândul instrumentelor informale și necodificate de la nivel local și regional, elemente utile pentru îmbogățirea sistemelor actuale de management de mediu, în măsura în care doar o implicare directă a IMM-urilor și a asociațiilor acestora la nivel local poate contribui la modificarea situației actuale.

Bruxelles, 22 aprilie 2008

Președintele

Comitetului Economic și Social European

Dimitris DIMITRIADIS

⁽⁵⁾ Liniile directoare intitulate „Orientări pentru verificatori cu privire la verificările ce trebuie întreprinse în cadrul IMM-urilor și în special în întreprinderile mici și în microîntreprinderi”, Anexa IV la Recomandarea Comisiei din 7 septembrie 2001 privind orientările în vederea punerii în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 761/2001 al Parlamentului European și al Consiliului privind participarea voluntară a organizațiilor la un sistem comunitar de management de mediu și audit (EMAS).

⁽⁶⁾ NAT/310 — „Înfruntarea provocărilor reprezentate de schimbările climatice — rolul societății civile”.

4.3 Furnizarea unui sprijin financiar direcționat și instituirea unui program financiar multianual: numărul mare de instrumente financiare existente poate provoca confuzie și poate determina o funcționare defectuoasă a acestora. Prin urmare, se așteaptă publicarea cât mai rapidă, după cum a prevăzut Comisia, a unui manual care să prezinte noile posibilități de finanțare a proiectelor ce vizează o mai bună respectare a legislației de mediu de către IMM-uri și o îmbunătățire a performanțelor ecologice ale acestora. În acest context, ar fi de preferat, într-o perspectivă pe termen lung, să se prevadă o singură linie bugetară pentru toate măsurile privitoare la IMM-uri.

4.4 Dezvoltarea competențelor la nivel local în materie de mediu și cu referire la IMM-uri: asistența tehnică destinată IMM-urilor implică prezența unor specialiști în domeniu. În acest scop, este necesară implicarea organizațiilor IMM-urilor de la nivel local, precum și a instituțiilor. Pe de altă parte, trebuie ca nivelul costurilor serviciilor oferite să fie unul moderat, iar IMM-urile trebuie să aibă capacitatea de a pregăti și de a dispune de consultanți interni.

4.5 Îmbunătățirea comunicării și mai buna direcționare a informațiilor: crearea unui site web în mai multe limbi, aflat în legătură cu portalul IMM-urilor⁽⁷⁾, care va trebui să devină principala sursă de informare a rețelelor de sprijin pentru IMM-uri în ceea ce privește problemele referitoare la politica de mediu a UE și la IMM-uri. CESE consideră de importanță fundamentală asigurarea unui acces imediat la informații și a unui contact direct între organele comunitare și IMM-uri.

4.6 CESE se declară de acord cu inițiativa Comisiei de lansare a *Enterprise Europe Network*, o nouă și importantă rețea europeană de sprijinire a întreprinderilor pe teritoriul UE și în afara acestuia. CESE consideră că este esențial ca UE să dezvolte pe mai departe serviciile destinate IMM-urilor, în special în ceea ce privește comerțul și investițiile transfrontaliere, cooperarea tehnologică între IMM-uri și întreprinderile mari, inovarea, cunoașterea resurselor de finanțare ale UE și programele de cercetare pentru IMM-uri.

⁽⁷⁾ <http://ec.europa.eu/enterprise/sme/index.htm>.